

Lwowska Naukowa Biblioteka im. W. Stefanyka NAN Ukrainy. Oddział Rękopisów.
Zespół (fond) 116.

PAPIERY KAZIMIERZA TYSZKOWSKIEGO

103. Materiały do historii dziesięciny (?).

STRONY NIEZAPISANE NIE ZOSTAŁY ZDIGITALIZOWANE

I. Reales - von den Erzeugnissen Fruchttragender
Sachen.

α) vom Ertrag eines Grundstückes, Feldrecht (d. *praediales*)

β) von Tieren Tierrecht (d. *animalium*)

ad α { ¹⁾ vom alten Ländereien Altfeldrecht (d. *pr. veteres*
₂₎ vom Neubauerrecht (d. *pr. novales*.)

ad β = { ¹⁾ von den Thieren Selbst - Blutrecht - *Sanguinales*
₂₎ von deren Produkten

Seltener besteht ein Holz- oder Bergrecht -

Von den verschiedenen Fruchtarten rechnete man in der Regel
die Halbf Früchte samt Wein u. Öl zum Grossen Lehen (d. *maj.*)
die übrigen Früchte zum Kleinen (d. *minores*). *minutae*)
7) (C. 30. X. h. 7. III. 30).

Der Lehen von den Halbf Früchten war entweder
Garbenlehen (d. *mergitum*) oder Sachlehen (d. *reccariae*).

Wurde der Lehen in Früchten, Tieren oder Sachen
geleistet, so hies er eigentlicher oder Natural-
lehen (d. *propriae* u. *naturales*). Wenn er in Geld
Lehngeld gegeben wurde, hies er uneigentlicher
Lehen (d. *impropriae*).

Realeencykl. -

6) *Personales* -

Wprowadzenie do...

La crasow Łoż. i Kar. w Polsce.

Zalres scionisty gruntu

- a) do Snaowej - nieudatois katrymal procesu pmenirany na osepows i pienizku, spnodom - eyeie silusejne z koto nizacejs - z Zakodu juu w Kralcowsliej dyecenyi prawo niemielkie - i powie - nowiny -
- b) matdotowa - staje w swieciu z worami na prawie niemielkiem prawo lokacji w glem kopyach
- c) pienizka

mnijna wisuna -

Na zachate - ~~Łoż~~ - w 11 wieku zognaniy rowinny w Polsce najprawdopodobniej były i zagnaniy Powiewai ludnie - wiodujsz wisuie gnaey - ^{noweaiady i rowojace ogndi ntemywas cju gupudwa cju} Ustypup ~~Łoż~~ x tyel, ^u ~~Łoż~~ i tyel n5 nie one ale kopie motyki udm i nlaicta, bo ognd oramy w wieku h, nie rózi od pola - cyli piy - oranie stancowi kryterjum a nie dawca nazwa ognd - i tyel toix ofaktai, na utore s5 one dawca i5 ma dziesieczas - z wypstieue kopy. Z tego wuroch, ze prawdantwo dr - mniejnej nie unoiu a ~~zagnyle~~ pmychdy - ziemiofody - orky objete i weryga douel kopy.

Dr. z nowin

w Polsce byty z nowin

Nowiny - dzieroty, na parafialne i pola paraf francami - wedlug prawa pouncibus - ~~nie paraf~~ ^{znawce rowallo} w Polsce próci tego - tal paraf - ~~nie paraf~~ ^{znawce rowallo} cy pomtowata nowa wiec - to ustawa d. 1800 w pro

Q godnyce nie uspon -
 auio uvoli - metali - / to byty nerejoluie prymiej -
 kromse cykrolendie

W przedmiej dr.

Nowszcze prawo kościelne ja, dano dzie-
 sigimny ze wszytkiego: „Fideliter decimas dai
 qui omnium suorum decimas solvit,“ „Fide-
 lis de omnibus, quae licite potest acquirere, de-
 cimas progare tenetur.“²⁾ W myśól tej kasowey,
~~Kanone wszytka~~ Kanonie, ilekroć dotykali,
 przedmiot dzieśięcimny, nigdy jego katre-
 su niegraniczali, ^{do jakiejś części} ^{zakazali} i ^{zawnie}
 jego uniwersalności stawiam: „... et de ce-
 teris bonis (rebus) sapiensis - Viard.³⁾ Nie podpa-
 dają. Tem prawem ogólnem nie były objęte jedyn-
 me tylko ~~zeczy~~ ^{dochody} ^{mate} ^{lecondo} ^{mate} i ^{karobli}
 nieważenie nabyte a nieprawnie zatrzymane.⁵⁾

Breż jasna, że o tak prerokim katreśie przed-
 miot dzieśięcimny musiał być przez systematyczne
 kanonie ^{podzielony} i ^{rozklasyfikowany}.

Itak: przy

Wny przewozy podzielle myśmisto now cisto
 przedwszytkim dwie główne grupy: dzieśię-
 ciny gruntowe (decimae praediales) i dzieśię-
 ciny osobiste (osobowe) (decimae perso-
 nales). Pierwsze ^{wła} objęły 1/10 części wszelkich
 dochodów z pienu, drugie zaś 1/10 ~~część~~
 z pracy ludzkiej j. n. z piemyśla,⁶⁾ handlu⁷⁾
 w sturcie wojkowej i sp.

Do dalszych podobatów nadawały się tylko
 gruntowe ~~czyli rzeczowne~~. Pierwsza grupa była wazniejsza,
^{Wazniejsza} i z tych grup była pierwsza — grun-
 towych dzieśięcina, bo do niej wchodziły
 nie tylko wszystkie ziemiopobody z pól, łąk,
 ogrodów, sadów, winnic, pastwisk górskich,
 ale i z stowów i polowaniami, rybami i rybami
 dzikiemi i domowymi zwierzętami, — te ostatnie
 potrzebowały pod nazwą dr. Krawczy (d. sanguinalis)
 i z ich produktów — miod, ser, masło, itd., także z mi-
 now, wiatraków i sp.

Totexi daturae podziairy tyerz, sic, ty ch ostas-
tuel driesig ein, gruntowyc.

Kny daberzyc podziatuel musta poe muwa-
ge, jux ty lko driesie, cyu gruntowe.

Mianowicie przedniejere kucik, jak
wzretkiego gatunku xoria, miao, slrwe, x xwie-
nzi do niowyc (d. sanguinalis) mianowaro
w Mansuetyce, x xwasura partykularnej
na zachodzie, driesigcinami wiekoreni
(d. majores, grossae) inne xas' mniejsze-
mi (d. minores minutae).

Wreszcie ostatus podziat driesigcinu grunto-
wyc, nie tyle ^{o natury} natury x semiopodow ite ^{o xte-} xte-
liz o charakter gruntow, ^{z ktorzycz przetory} - mianowicie cy
xienia oparty nie tyle na natury xie mto-
poddw ite o charakter ziemi, - mianowicie cy dlo-
ny podnry x gruntow ob dawna cy Swiczo uprawia-
ny, - to driesigcinu dawne (d. veteres)
i driesigcinu x nowinn (d. novatum).

Jezeli cho dxi ~~o sice~~ wyrakna Kryterium tego
podziatu, kto'reby ~~okreslad~~ wyrakna, grawicz
miedzny dx. Dawneiu a dx. x nowinn, stwier-
dzic musimy, ze go ^{nie pida do} prawo pownechne mimo
okreslenia nowinn: „Novale est ager nune
primum precisus”; ... terra de novo ad cul-
turam redacta, a temsamem i driesigcinu x nowinnu.

Skonstruowala je dopiero Glossary ^{w d. 1600}: ... terra de novo
ad culturam redacta, cuius non extat memo-
ria, quando culta fuerit...” ktoryz meli xaprowe
zapewne najsmardopodobniej na podstawie Taciel
oneceiu, jak Eugen. III 2o w przyrzeczu dla Klanton

San Giovanni di Parma. x r... zawartym, wedluc
ktorego nowinna, to grunt, ktory nie bys uprawiany
przynajmniej od lat 60 - do 40 st.

Alto to określenie dziesięciu ^{jednostek} z nowizną, wzmocnioną przez Glossatorów, okazało się słabym w środkach wiekach, tymi okolicznościami najwistliwych sporów o dziesięcinę z nowizną w wiekach średnich. Punktem niejasnym stała się wtedy kwestia, na której miały powstać nowizny, np. czy tylko w lasach przykarcerowaniu lasów, czy też kamienia, ropy i gliny, lub wysunięcie stawów na grunta uprawne.

Oto są najważniejsze kategorie dziesięcin ze względu na ich przedmiot w oświetleciu prawa rzymskiego Kościelnego i ówczesnej Nauki o stylu. Były to pod tym względem w Polsce za czasów Łowickiego i Karwici.

W przedwzrostku nie musimy pamiętać, że dziesięcina Kościelna na przedmiotach polnych pod względem swego przedmiotu nigdy nie dotarła do tak szerokiego zakresu, w jakim była, chociaż w dziedzinie prawa powołanej, idąc dalej, widzieliśmy w krajach zachodnich. Przez długi czas, ponieważ w zasadzie:

Jeżeli ^{kościoła} kapłanowi dziesięcin w Polsce polegało - jak stwierdził prof. Abraham - na nadaniu Kościelnemu, musiał więc i uniwersalny charakter dziesięcinny Kościelny być ~~zawsze~~ ograniczony, tylko do zakresu danin Kościelnych, jak myto, opłaty sądowe, sądowe, danina w mieście w pewnych gminach, zwierzchności domowych, a kopania żelaza, w skórze ~~zwierzchności~~ zwierzchności, a karcerem, także amona itd. W okresie państwa dziesięcinny Kościelny na Kościelny (XII w.) widział Kościelny w Polsce nie był jeszcze na tyle silnym, aby obetknąć ludność ~~prywatną~~ ^{religijną} dziesięciną, w myśl prawa powołanego, a potem, kiedy się wznieśli (XIII w. - od Henryka Kwietlicza) było już kapłanem i musiał, wyznac nie tylko dziesięcinny osobistej, - która też i na zachód się nie ~~przeszła~~ ^{przeszła} - ale i ~~nie ^{przeszła}~~ ^{przeszła} (d. sanguinates) a ~~między~~ ^{między} dziesięcin grunty w dziesięcin tego słowa znaczenie jak ze zwierzchności, ze sadów, łąk (brazeli) stawów, młynów, kamieni itd. a ~~karcerować~~ ^{karcerować} się, a reguły dawano, dziesięcin, ~~czna~~ ^{czna} ~~bez~~ ^{bez} grunty, np. pol i ogrodów i tu i w dziedzinie w formie darowizny rzymskiej Kościelny lub Krolowa Kuzi.

Sciele
 A nawet tej gruntuwej, odpowiadającej następnej Sosu
 Sunkou podobnie nie wycenata ludzkie dozytne w snopach,
 ale coraz ciszej od rako. Na bli. wotowani jak ratur wsię-
 ratur, awycaj Kolowata niemialo, w 1022 z prawem deutoris.
 malaras, kuycaj pbarcia w a rancie i lub ter w piestomale
 lub do samych ty ko piestomale.

Co na to prataro partykularne Koscioła w Polsce!

Synody, których zadaniem było stosować prawo polityczne
 Koscioła do potrzeb Słowian, a ich mianem z punktu
 Koscioła uwzględnianym, jakkolwiek Koscioł w potra-
 cie wzmagał - miałaby się być powaruni p. ty m. falyca-
 myu wotowu nery i wnetla wotla w Koscioła rozro-
 nenia raturu przedmiotu dziesięciny, wnać za bezprie-
 miotowa, Koscioł na ten temat nie nie prowadziły.
 Na to dwoje energii awycaj synody, wotowana
 legacyjne (1248+1267), wa to, aby nie dopuścić
 do kamiany dziesięciny snopowej na osyjo-
 wa, lub pieniężnej.

Na porost praci do lat

W r. 1248 10/10 na synodzie wrocławskim ~~pytany się~~
 ujawnia się, legat ap. Jakób, on, który wyszedł z astmofony
 Dekretów św. wydziału pnie Gnego IX. (1234) Koscioł
 widział, że w Polsce wotowana dziesięc snopowa raturu
 raatarowawa, xialie się, że to już wotowana niedzie-
 szary, alicy ty tuwem dziesięciny, ~~per p. ty~~ Kam
 słoi smar daleko mniej, od wysokości dzie-
 szary, aby tak wotowu pnnie caba ^{pru} prawo wotowu
 dziesięciny ~~leg. Fala~~ nowyct wotowu
 Kolowatneyjny 2 et. zwabara - ~~tyba~~ już wotowu
 perotla raturu, aby p. mofu p. ty m. ai,
 taka sama, jako była szarga legata Jakoba.

Dlatego w 14 lat później bo nie powrotu raturu
 Synodu Sieradzkiego 17/9 1262 - ustanawia, że pnie
 wotowu dany wai, cy tocaj, gruntu nie ^{ch. ty} wotowu
 na wotowu, rply kamiany snopowej dziesięciny
 na raturu, chyba dopóki się nie wotowu wotowu
 dziesięciny i raturu wotowu wotowu Czar Koscioła
 2 et. p. ty m. ai, cy od wotowu tej Koscioła
 W pnie wotowu raturu wotowu raturu
 toan i wotowu a wotowu integrdytens.

! A wotowu już ty wotowu na pnie wotowu dz. snopowej
 na raturu. ty ty ty wotowu, xi, ty wotowu, x wotowu.
 dz. a wotowu ty wotowu raturu. - jest to wotowu
 indywidualizowanie.

Dzień ramiany die. Naopowij opowawet mo tny, ~~nie~~
 piewtajny jui nie tylko wypow, ale i piewtajny na-
 wet i ducbowienotny wyrowe i utine. byso podatne,
 ktore nie tylko juiy towarzact - ale i dnuony die.
 Gotowe byo ramienice. Oto w Blai polmiej
 Legas Pap. Guido ^{nam} ~~kataryje~~ ^{zwraca się} piewin
 talem probom - ramiarom.

Widziemy, ze te dwa, blisko siebie stojace, bo saledum
 o 20 lat oddalone, mysty piewia legatoin Apo.
 foodk w obronie dnieci, ciny opowarj ju-
 dretalony na ludku i ducbowienotno,
 jui i dnuony hi ducbowienotno do piewinajny
 i cspoty atali na die. Onpowy, jui pobi-
 rany. ~~Proutnejowalny ras dnuony dnuony. 1262 -~~

Podczas, gdy delegacje Rządu tamy,
 forowinajny w dnuony 1262 roku wstajacy
 dla wsi nowe i grunta nowe tokowacych
 nie w formie ogolnej jednolitej kowoty, tacy
 Ajtko pojedynczy i indywidualnej ugody,
 spyturidzanej piler budy, moine ramienic
 na opowoy i piewicene.

W ten sposob uregulowane stosunki piewinajny
 blisko 100 lat az do czasow L. O. i. Nax.

Przez jana, ze c'ia, ze piewinajny ekonomoware
 pnowe te kowoty pnowy i na powierzenie
 piewia ekonomowarej wymiary - i to w ogolny m
 jui dla piewia piewinajny i uregulowane p
 jui ramienic. Tamy pnowe pnowy
 jui pnowy, - pnowy pnowy pnowy, na pnowy
 Kobiety: " ~~Statuimus et volumus inobstantibus~~
 observari: quatenus solus decimarius Campaniarum
 potentatum in aliam personam solvendum, nimirum
 ad suspensionem secularium Campaniarum potentatum
 nullatenus mutetur; et quod nobis hinc non
 certemus, nostris successoribus indicemus. "

Jnos jednat oberzycony die i c'ia, c'ia
 die gnowe, kowoty pnowy pnowy,
 Kowoty w kowoty lat pnowy pnowy do opow
 1359 - 1360; 1361. w kowoty obok pnowy
 pnowy wyraz'nie pnowy, nie tate ogolnie
 pnowy numerum mensuram - nie tate
 " pnowy pnowy pnowy, nie wnowy
 lub pnowy pnowy pnowy - dnuony c'ia
 pnowy (d. pecunia decimalis).

Na pierwsze ^{tego} ustawa ^{kości} o prawa pomieszczenia i party kulturalnego
 w Polsce po sprawie przedmiotów dxi, zis i innych krajach, csep
 przytko ~~quantowa~~, ~~decima~~, ~~z piersi gruntowyl~~ (zboziowyl) przytko
 snopowey, i ustawodaw. synodalnego w Polsce,
 dopuszczającego dany raki. woi i grant. w formie indywidualizacji
 for. unia w sprawie snop. na inny -
 stałoby ustawodawstwo polskie, które w równowadze -
 było ze snopowey, talii ocpowey, i yienizina.

Terminacja może chodzić o kategorie, które dla nas
 przeszły podlin w Os. Loh. i Km. byty, a-pu
 ustaw. intabey wynowadzone, bezdrinny
 mieli dxi, zis, csep, ^{decima} ~~quantowa~~ (~~decima~~) obejmują
 wogólnie ziemie pol. i ogrodów („decimas prediales
 frugum suarum curas habet feminis et Canap.” (1352);
 „decima plenaria...” (1361); rapis papaver. caulibus
 cepis, aleo et his similibus, que in ortis dno gnis
 regoutraudo plantat” (1361), które były dawane
 albo w snopach dx. snopowa, wytyczna (decima
 molipularis (caupentris), albo w prawnie - ocpo-
 wa (maldrat omadratowa (d. maldrate 12 mensu-
 rarum, quendam numerum mensurarum) albo
 też w pienizkach, dx. pienizka paucenna (decima-
 tis pecunia, forte, scoti - gromos -

Następnie z terminologii ostakwie Kudoirto -
 w Polsce były naturalnie w snopach,
 m. osieroz. — — — Sägmüller

Co się tedy drugiej gajki *Polosicy* murepnył
 i wziętych, pnanyc na racl. w Polsce nie opotyła-
 my do czas. Lot. Kar. W radnym użawad. —
 tar partyk. ja. i *Wawel* panstwow em nie spo-
 tyliamy tego myraciema. Jedyni z arle m ocy.
 Bodmity i ki. 1361 — *re pbon* "Item ubi cumque
 acato in ortis aratum vel *Campis* aratum
 fuerit, decima plenaria pasolvatur, exceptis
 rapis, papaveris, caulibus, cepis alio et his
 similibus, que in ortis suis quis legumendo
 plantat, decima ab eo de predictis nullatenus
 repetatur," *Wawelkowi* *niun* re *Jawicy*
publicano *de* *tych* *ogrodowiu* *dnies*, *ktoraby*
maliczo *moia* *nawai* *murepny*, *Gdyby*
jednak *pyta* *ustaw*. 1361 *ju*, *pnosi*.
Ogrodnicy - 94. *re* *nie*.

Maalika.

down. di. Viard. 6.

St. Przedmiot dziesięciny. Ex quibus:

Według prawa powszechnego należy się dziesięcina ze wszystkich obrotów (Viard.). Ta właśnie powszechność jest charakterystyczną cechą dz. Kościelnej, gdyż w wyliczaniu, co podlega podmiotów, które podlegają dziesięcinie zwykle Kościół liczy obrotów najdłuższe słowami, de ceteris bonis. albo de ceteris rebus... (Viard.)

Wyższe Wyjść z pod prawa, są tyżo z pod tego prawa dochody bardzo małe, bo minima pro utrolo Computantur i niewłaściwie nabyte i zarobki osobowe nie wlicza się w nabyte i karajmiane. -

Jak charakterystyczny, cechy była ta powszechność dz. Kościelnej, że się między innymi, podlegała pod dziesięcinę, chociaż najdłuższe, Kościół pomyślał sobie prawo być de ceteris bonis... rebus, bo "minima pro utrolo Computantur" i zarobki osobowe, w sposób niemoralny wady (Wic) nabyte i karajmiane inieprawie płaconym.

(dot. Viard. 5.10)

Wobec tego znowu trzeba pamiętać, aby był prawem dziesięcinę Muzeum, ^{niez jawn} w razie wyjątku potrzeba ich podzielić. Tak na pierwszym miejscu ~~stała~~ ^{wydziału, raz} odtąd pierwszy przedmiot dziesięcinę otrzymanych ^z dwie zasadnicze grupy: dziesięcinę osobowe (d. p.) i przekowne (d. reales). Wier pierwsze rozumiemo 1/10 części zysku, który się, prac, nabycia np. w wydziale, w handlu, w nieruchomości, na wojnie itp. 1/2 przez drugą, zaś określano daninę nieosobową, w najobszerniejszym tego słowa znaczeniu.

1. Dziesięcinę osobowe (d. personales), czyli 1/10 część zysku, który się, prac, nabycia np. w wydziale, w handlu, w nieruchomości, na wojnie, itp. Na przykład osobowe d. stały się dz. przekowne (d. reales), które objęła wszelki, inny daninę, tak z gruntu i dzies. gruntowe, (d. praed.) jak i z zwierząt (d. animalium) - (dz. Krowawe) gdyż są zwierzęta - Sanguinaria - i niekrowawe i cel pomyślne.

Na dalsze podziału nadawały się jako
najbogatsze - dziesięciny gruntowe. W ten
rozróżniano między nimi dziesięciny ^{scile} wszelkie
go gatunku zboża, gdy były oddawane w dro-
dziesięciny ~~scile~~ gruntowe jako fructus praedii
do których należały d. x wszelkiego gatunku
zboża a narywały się ^(maiores) snopowemi lub wytrzceniemi
gdy je oddawano w snopach, albo osypowemi, ^(minores)
worowemi (d. saccariae), gdy w gotowem miarui
dalej do tej samej grupy (fructus praedii) należały
d. x ^{z tch} ~~z tch~~ ogrodów, ~~warzyw~~ (warzyw), sadów, ^(d. arborum)
polowanic, rybactwa, ptactwa. W obr. in ten
fructus praedii - a wie zbroictwa; z miaryń
wrańców, karcem (in circulo praedii).

Przez jasna, iż te wszystkie dziesięciny
najważniejsze były d. x zboża, które narywały
snopowemi, albo wytrzceniemi (gdy maury)
jesli je oddawano w snopach, albo osypowemi
albo w gotowem worowemi (d. saccariae), gdy w gotowem
miarui.

Stronny był podział dziesięciu gruntowych
nad veteres (clauue) i x nowa (d. novatum)
ato ze rozgolu na grunt.

Również ważnym podziałem, obejmującym
także i d. x xwierze były dziesięciny wielkie
(d. maiores), które obejmowały wszelkiego gatunku
zboża, wino, olej, d. i wszelkie drobne rosz-
nsta, i d. mniejsze (d. minores, d. minutae)
miejscem rożniano, wszelkie ośmiolate
wanym, ~~owoc~~, konopie tu, ~~własne~~ ~~owoc~~
adruu.

Przedmiot dziesięcin

Powszechne prawo kościelne zgodzą dziesięcinę ze wspaniałego: Causa XVI. qu. 7. c. 3: „Fideliter decimas dant, qui omnium suorum decimas solunt”; Dedeimus X. tit. 30. c. 23: „Quia fidelis de omnibus, quae licite potest acquirere, decimas erogare tenetur.” C. 20 X. de decimis

Stogo zabronione wyszedze, pamiere, sy kauronidei, 4 krole, podawali luty, przedmiotow, obydylt manna dziesiecin, obedy unigdlizoz, nigdy jej nie pamiyholi tunciej ty llo od wawni: et de ceteris bonis (rebus) - (Papensis Vian). Nie podpaday pod to prawo tylko dochody benedico mase, albowiam res parava pro ulito reputatur fructum. i za roblium iucurciami nalyte a nieprawicie raony mane (Vian - Ferraris.)

Przez jasna, ze o tak szerokie, bo uniwersalnym pakrocie, przedmiot dziesiecinny musai byc po wyrobie fructu omny et pohlauyfirowanym - podzielo by: imed enaypkierch mymnyty na cuto dwie grupy: dziesiecinny osobne (d. personales) i dziesiecinny gruntowe w nazwemien tego sowa manenia (d. praediales). Przew pienuwaxe, rozumiano 'io cypc' parobku ppracyn de milita, de negotio, de artificis" C. 66 Causa XII. qu. 1. c. 4. Caus. XVI. qu. 7; decimae personales - c. 20 X de decimis tit. lib. III. tit. 30; proxi drage cas dantae, a xiemi ~~in re ruyeryt d.~~ animalium domumyl (... pat de grand, aut de fructibus arborum, aut de... aut de hortis (Caus XVI qu. 7. c. 4; de omnibus praediorum fructibus (C. 21. X. de decimis III (30); "messiam, fructuum arborum" C. 20 X de decimis); de proventibus molendinorum, piscariorum, foeno et lana (C. 5. X. de decimis); de apibus (Cap. 6 de decimis); de nutrimentis animalium, de hortis (C. 10 de decimis); de his, quae de molendinis ad ventium proveniunt (C. 23. de decimis X); de ipsa venatione (Caus. XVI. qu. 7. c. 4).

domumyl
jak i re ruyeryt (d. animalium): Caus. XVI. qu. 7. c. 4: de peccatis; C. 5 X de decimis - Glowa.

W pomysłach gwentowych drzewca myślnie to jeździ
 przednieje jak wszelkiego gatunku łozia wio, oline
 drzewca z pamiątki piewsz, dlonowych (drzewca
 Kwawe - d. sanguinalis) a nie pich-pyżków i narwana je
 w Krasowicye wiekzemi (d. maiores, grossae) i inne, kas
 mniejsze (d. minores, minutae).

Jeżeli już kryterium tego podziału drzewca nie wzięte i un.
 stałoby pod wpływem niepewnych warunków dającego kra-
 ju, a jeżeli nie było się opierało o prawo powołane i k o męj b.
 we warunku danego kraju, to tembardziej trzeba powiedzieć
 o innych zasadach podziału datowych podziałów dr. w. w. w.
 na ich przedmioty. Dlatego ~~zostawiam~~ Dlatego zostawiam
 na boku Kategoria dr. myślnie i smier stosunki kraju
 zastanawia a przypatrując się podziałowi drzewca w Polsce.

W przedewziętym zgóry musimy zaznaczyć, że dr.
 w Polsce je nigdy pod względem jego przedmiotu nie dosta,
 do tego szerokiego zakresu, w jakim je, chociaż miedzi
 prawa powołane. Trzeba także pamiętać historycznie
 wieszanie. Jeżeli bowiem paprowadzenie drzewca
 w Polsce polegało na nastawieniu Krasowicy, miedzi wio i uni-
 wersalny charakter drzewca. Krasowicy był sędziwy do sędzi-
 czości, był to na pewne przedmioty dawał Krasowicy, jak
 męto, opłaty targowe, sądowe, dawał w miedzi, lub w powołan
 gatunkach zwierząt domowych, a Krasowicy, w Krasowicy
 pewnych zwierząt drzewca, z Krasowicy, nowicie i dawał
 Krasowicy: „sep (oscp) = amrona (Krasowicy n. 7; Albat. 154).

Aż w końcu Krasowicy dawał wiele musiał Krasowicy
 podział Krasowicy nowa, w okresie przedmioty drzewca
 Krasowicy na wieszanie, Krasowicy, Krasowicy, Krasowicy
 na same Krasowicy (w. XII), Kiedy już się nie udawało
 „Krasowicy” obrotu drzewca, Krasowicy - która Krasowicy
 i na Krasowicy się nie myślało, a Krasowicy dr. w. w. w.
 Krasowicy; Krasowicy na Krasowicy - t. j. z Krasowicy-
 podów (Krasowicy na Krasowicy Krasowicy, Krasowicy wio - 194).

Krasowicy drzewca Krasowicy, nie mówiąc już o osobo-
 wicy, która i tak na Krasowicy, nie myślało; Krasowicy jedyny
 Krasowicy gwentowy i to jeździ nie Krasowicy.
 Ludność Krasowicy myślała na drzewca Krasowicy dr. w. w. w.
 podów i to przeważnie Krasowicy i Krasowicy je nie Krasowicy w Krasowicy-
 Krasowicy, Krasowicy w Krasowicy Krasowicy, albo Krasowicy 15 opłacała w
 Krasowicy, Krasowicy do Krasowicy, Krasowicy Krasowicy i Krasowicy-
 caju.

Metawodowodactwo paś partykatarne w Polce, cygl-
 synody, jakkolwiek któryś z paśtawicem było ^{nie}stowaga, pram
 pownek nado stowaga polnick, widac sie, przegadany
 z faltyornym stanem rzeczy i wreszcie, wally w Pol-
 ranku rozstrzezenia ralnemu srednio tu dr. uwazaty
 za ~~przemiedniatowa~~, kiedy pier jednej uwagi:

nie wiecej na ten temat nie wypowiedzi aby.
 Sa to dwio energii wytycy wytychic synody
 tak lewyjre, smawnejonalne i dycecejalne
 aby tylko nie dopuscic do ~~pr~~ rawnicyj drico.
 sposobey na osypoway, albo na piericiny, z
 sposobey se, z jednyj strony, ze to jest przeswaw
 prawnu Boiemu, Koscilnemu, z drugiej na dawny
 swyeraj.

Amiany gospodarue przy kolonizacyjue idca z was-
 new prawem, nieuicelien a xadpiefy jenne, wchorych
 przywilejow od Ryck, ktory id woad, prawnu stowach
 do duchow. do kszizit - stowem i wobec ryca
 mueraty Synody utspowai i nowy tolerowae, nanywai
 wyjztki przywilejowai, a wroncie pogadit z re stowem
 stey w niektorych dycecejal i wchodit w Kom-
 pouds.

W imion paś Driette, stawo sredniol dr. z punktu
 metawodactwa swickiego. Ono uwieledurad przywotae
 interesy Kraju, gospodarue prawnu any, sposobem
 rdznicznowanie pie, stowow - oto momenty, ktore me-
 maniaty, jedy jwi nie pdyjeciem reputaciu dyjaru
 drisgei unya. to przyndyniej za jego pliznem.
 Jozet wsa jezue wt. 1832 majay, kszizit to proucie
 ze taka proucia na dr. sposobey byoby wyproceudy,
 pncera " Solocentes.... pro deama manipulata contr 1,
 iuv eel. et contra consuetudinem provinci Massacie...
 Abrah. dog. 205.) kszizit Strupubai jwi nie map
 auis Lobitel auis Kastru. No., kiedy w arbitraya
 reglowali stowach drico. w dyce. Kralowicij,
 gdzie dotad swyeraj na sposobey prouciau,
 bo rawnicyj stoy z ractad, u stowha.

1. Gdzie już składano zamiast dziesięciny snopowej dziesięcinę zbożową (matdrotową) wraz z dodatkową pieniężną, jak to było w Wielkopolsce, tam też ją nadal ustawowo utrzymywano (1360)¹⁾;

2. Na nową dziesięcinę pieniężną zamieniono te dziesięciny snopowe, które pochodziły — a) albo z gruntów dawnych; α) na Małopolskiej wyraznie oznaczonych ordynacją biskupa Bodzanty,²⁾ β) w Wielkopolsce zaś w wyjątkach, ale tylko w tym wypadku, gdy dawna wieś, rządząca się prawem polskim, została przekazana na prawo niemieckie, —

— b) albo z gruntów, świeżo uprawianych, z nowizn, α) również na Małopolskę w ordynacji bisk. Bodzanty wymienionych,

1) *KD M^o II, n. 1416*: „... quod de antiquis villis et agris locatis et possessis.... ubi maldrate duodecim mensurarum triplex frumenti, scilicet tritici, siliginis et avene, cum fectonibus solvi consueverunt... persolvantur.”

2) *KD M^o III, n. 730*: § 1: „Verum scolteti (vel) advocati civitatum, opidorum vel villarum, in quibus manipulatim decime persolvuntur, de quattuor mansis advocacie seu scoltesie (sue)... de quolibet mansorum... quattuor scotos grossorum Pragensem pro decima nobis solvant; § 4: „Verum quia in districtibus circa Rugopole et Oxornsteyn sub ea limitatione, videlicet circa vicam, quae currit de Myliniokre versus Twardosokino, et inter Polnagora versus montem, qui dicitur Obydowa, usque in Dunayecor... sunt agri steriles et frigora grandia... volentes graciosius

Medialis / 1352; 1361. 1359. pro decuria Medialis -

manipulatus / 1360. 1352. 1359. 3

Uigaturas 1361

Campertus / 1360; pro decuria Campertus; 1359. in corpore habentes tollebantur
ex ortu 1361

- 1360 / D.M.F. III. 1416
- 1330. K.D. Kat. Nr. N-149.
- 1343 " " 175.
- 1352 K.D. Kat. n. 195.
- 1361 " " n. 225
- 1359. 1. D.M.B. III. 730.

[Faint, mostly illegible handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

[Faint, mostly illegible handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

Dreisinger x noua, - w artoch
 decima (decimae) de nouibus C.D.P. II N° 2 (1343)
 de nouis villis de nouo locandis 1330
 de nouis villis Schirmaeler N° 2 1360
 in nemoribus, mercis, ¹³⁶⁰ ~~1360~~, boruis et angulis
 de villis ~~1360~~ de nouo locandis 1360
 Silue, uel merce, uel pars eorum de
 agris.....

de noualibus 1359
 nemor mer--
 in noualibus 1359
 de decimis noualium 1330
 de agris

Tatnie prawo polnie
 nowydzia sta polsat
 nayraun raram de auto quis --
 nowy et --

Nasywodael - nuc Cardo - mato, ho to budyp
 dla sibi a felueta dawata
 By wo fut rauer, mody Jul a Corth.
 Felueta ras, dawny, abo wawrelem
 Egeularcheault - macy, poteny, gdy
 jej to praw dawano - i mowdy di --
 Stausta w obrowie, jaro patrawowie
 smier Corcupous - mowow adem

Lamiana

1360: Et ubi antiqua villa de rure Polouico in ius Teulouicum transfer. in quo tenentio sita fuerit, illius loci rure fractur: potest quo pro decima camperti soluent ~~et~~ incolae ipsius ville census medietatem - videlicet 6 mens. triplex - cum 6 grossis de quolibet mansi sed. in territorio Maletensi pro decimis manipulat.

1360: Co do Sobkopán 2 4 Tauri tam villarum antiquarum in quibus per Knechtow madrate et fertones solvuntur quam de novo locandorum in amouas solvuntur Aluea.

1359. ^{na Amouay!} Henricus Venim pater vel scolaris advocati in quibus manipulat - de quattuor
... quattuor scotos grossos Pragensium pro decima vobis solvant;

1359 Advocati vel scolaris novalium predictorum - tres scotos gross. 2 4 Tauri

1359. 84. ... in districtibus circa Duzopole et Crum volentes graciosius agere ... pro decima
medietati - 3 scotos gr.

rej ziemi mogły nowizny, np. czy tylko na grun-
tach, uzyskanych przez wykarczowanie lasów,
czy też przez wysuszenie stawów, lub zamianę
łąk, ugorów i t.p. na uprawne pola. 1)

Na takie to grupy dzieliła Kościelna
Kanonistyka przedmiot dziesięcinny do wie-
ku XIV.

Tak było w teorii. W praktyce bowiem przetrwały przedmiot dz.

w tych czasach prawie w całości swoję ewolucję i stosownie
do miejscowych statutów, chłopskich, czy grodzkich i
prawo publiczne czy wręcz prawo prywatne albo w całości
w innych zakresach operacyjnej tylko do pewnych kate-
gorii dziesięcin, albo też administrowany na i w administracji
o innych przedmiotach innego gatunku. Wskazaniem tego
przedmiot dziesięcinny ~~przez~~ rozwój faktyczny
statutów w zakresie przedmioty dziesięcinne niektóre
kategorii w skutek ~~tego~~ rozwoju. Wobec tego - do małych i dykt-
wanych przez prawo powołać Kościelna grupa dziesięcinnych
statutów praktyka jawne grupy nowe

20
Syn. Sier. 1762. dr. Snop. manipulac
... ne decime manipulatum ^{ne caupis} pro solv antur ...
A tego wynika, że w polsce wyznaj że snopowa
na polu była dawana. (Cf. c. 32. X lib III. Art. 30.)

A państwo chce przenieść ródki - aby
właśnie z odrodzić ródki z dobytka
Tendencja - przy kolonizowaniu ródki lub koleary
mieszkań chodzą kontem dzies. woso.

Balzer Oss.

Wroclawskie Towarzystwo dla popierania nauki Polkiej. [Prace naukowe - wydawnictwo Towarzystwa dla popierania nauki Polkiej. Dział. I. Tom VI] w Lwowie. 1919. T. II. Rozdział X. Str. 417-419.

„Główna się już od czasu do czasu wkradłszy w historię owej doliny i to w dokumentach urzędowych, nazwa Wielkopolski w znaczeniu oboczniejszym, jako pojęcie, obejmujące teren wielkopolski właściwy, także i ziemie kujawskie. . . . Niemniej warte są pod tym względem wiekzobli ordynacji dżesieciuniej, wydana nej 1360 przez Króla Władysława IV. na podstawie układu z Arzyb. Jorobawom. Tekst określa ją jako obowiązującą w Wielkopolsce. Wpominia o dwunastu wójwach, a powodem których terra nostra Polonie postata spustatorona karuacia, że abt sam doordł do skutku mediante baronum terra Polonie Comitibus. Stanowi wreszcie wyrażenie, że przepisy ordynacji obowiązują i w innych eadem terra Polonie. Ale w jednym z artykułów znajduje się, przeciw postanowieniu co do czasowego zwolnienia dopłaty dziesięcina, jakiego uny waci mały villani. . . a data presentium in tuuroblois, Pirodie et Lanciu locandi; w Szeregu unestuiów, biorcył udział w radach i innych sprawy, jakich podaje akt w Koncowym rejestrze Szwadliów, znajdujemy prócz dostojniów i biskupów wielkopolskich, nadto i kilku sieraadzi i Kujawskich. Tym samym akt stwierdza, że prócz książąt Wielkopolski i kilku sieraadzi i biskupów i biskupów ziemia szlacheckie były do Wielkopolski w znaczeniu oboczniejszym!”

Fixaret. Jan, Najstarze Statutu synodalne Kralowostwie
bratrupa Nankiera z 2 paz'dka. 1320 R.

Ar. 44. (31) De decimis.

Kralow. 1915.

"... Nonnulli enim "religiosi" ... olim decimas de militum
araturis tanquam sibi debitas usurpantes, <sup>(C. 34 III. t. 20
nunc in VI°)</sup>
autem in concilio Wiemensi per Clementem [V] ab hac teme-
ritate prohibiti² (Religiosi quicunque C. 1. L. III. t. 8 De de-
cimis) quendam alium modum indecentem modum illas
exigendi sub quodam fraudis commento "exquisite
subtilitatibus" confixerunt, ut videlicet elemosina-
rum nomine ipsas sibi faciant erogari et sic, quod
per unam viam eis denegatur, per aliam asse-
cuntur. (Pouewai p'ach klaxtorom niep'iaiti powinnyj
k'os'rosom, p'westo k'ny'p'deti) ... nos notificamus ... ut
decimas huiusmodi et quaslibet alias ad eos iniuste
pertinentes sibi decimeps, "appropriare" aut exqui-
sitis fraudibus sive coloribus usurpare" atque
tenus non presumant; alioquin si ad "repetitionem"
eorum, quorum interest, "infra duos menses dampni-
ficatis ecclesie emendam non fecerint compe-
tentem" iuxta decretum eiusdem concilii, admissi-
stracionem habentes ab admissi stracionibus et officio
eo ipso suspensionis, non habentes admissi straciones
excommunicationis sententias se noverint incurrisse
iure satisfactionem condignam nullatenus absolvan-
di" (Klementyna powy; por. uat. cf. reg. 4. De regalis
viris in VI°). Ekobouennu na mamawajce - p'westu
nawo na karawal p'westu formowajim sumicue.

"... quod decimas, que debite sunt ex divino precepto
integraliter solvant ecclesie, ubi divina audiant,
et ecclesiastica percipiunt sacramenta, aut
illis ecclesie, ad quas ab antiquo pertinere
noscentur. - To a karawal erge milites studiorum
nawo cupit temporibus I, II et ultima Quadragesima
in F. Ascens. D. - Zielone Sw. Nawo Sw. Jan. Ch. 24/6 - 158; 879 B. M.
graviter puniantur ... suspensa excomuni de-

(32) De occupatoribus decimarum.

Et ceterum haec subicimus omnes et singulos, cuiuscunque
conditionis, dignitatis aut status existant, violento
fraudatores, occupatores et detentores
decimarum et eos, qui in villis suis mani-
feste vel occulte (decimas) vendi, colligi.

prohibent et conduci, non obstante occasione
 seu excusacione cuiuslibet heredis, quam omnino
 friuolam reputamus. Quam excusacionem caluoniam
 putandam in dictos manufactores singulis annis,
 cum tempus messis incipere cepit, omnes
 ecclesiarum rectores publicare in suis
 ecclesiis debeat omnes dies
 dominicos et festivos.

(33) De decimis delectatione.

Statuimus et precipimus, ut omnes ecclesiasticæ
 persone, cuiuscunque conditionis et status existant,
 decimas suas usque ad festum assumptionis
 beate Marie virginis vendere, colligere
 et conducere non negligant nec omittant.
 Si quis autem hoc facere distulerit, de
 cetero licitum et liberum sit colonis anno-
 nis suas in horrea sua conducere dec-
 imis relictis in campis sub aliquot proborum
 virorum sententia fructibus.

W jakim czasie?

S

"Mandamus quatenus **us cogatis**, ut decernatur
statim fructibus **collectis** persolvant." odpisał
to Kościół. Pajumant wena do prun, a wie gdy tylo
sis zboru, aby nie byo skody (fer. od 13-19)

"Woswie to statim" w praktyce w nastosowaniu
pouiewar elubia. Strona praktyczna tego stow,
byla rozumieie w Polsce traktowac, racznie
do waleri od storun, ducl. do zobowiazany
uprawosowid -

Synody. legacye. prou normowaty - nar ty
strony. dougi raz inu, itak:-

Byo to jeden z najdogodszych punktow, na
ktorym mogly z krycowai iudym dicalny
lobasera nie bral parafji.

Pouiewar byo wyeraj, ie poudacielon zobow
zaweciu nie wolo byo ruzyc w pieru, racznie
sobu nie wytras robra ducl.

Synody regurowaty - ruzjawa. dwa etapy nie ru-
cloueg nie nimitawo - tenuta ruelowu - 8 du - a pierwszy

1) Interp. Jacob legi - na Sy. 1248
 rogavit: Et quoniam istud est manifeste legi contrarium
 naturali, cum nullus fieri talia ab aliquo solo vellet
 ab usum huiusmodi de cetero fieri prohiberemus usan-
 dantes, ut circa receptionem decimarum vestram
 vos de cetero

1360: Wickhop. ^{premissum}
 In territorio Naclensi. ^{Premissis annis quolibet}

- 1) festo beati Martini Confessoris.
- 2) quatuor mandaty; manipulatoru -
 Faciendum antiquam consuetudinem donec, a vice signi datus.
- 3) Non solventes (mandaty; ey puerime) -
 vero aut solventes retardantes ipsi scilicet ad estima-
 cionem debili debent impignorare, et sub penis
 certis infra unius mensis spacium a die impignora-
 nis spontancius poterunt compelli ad solvendum.
 alias scilicet ~~et~~ hinc inde in toto vel in parte non
 solventes, tandem post datum mensem excommunicentur
 quousque integraliter dictus fuerit census persolutus!

1352. ^{d. Nacl.} ^{Tempore messis.}

1359. Gdric Sopotow: ibi adhuc eodem modo
 (eodem) decimus in posterum tolli debent, contra-
 dictione cuiuslibet non obstante.

Vicinia.

Scilicet vel advocati... ^{typo in sol.}
 quatuor Sopotow - 2 4 Vacoi per
 debi upawru 4 ggestos gross. p. in festo beati
 Martini de mense Novembri....

§ 2: Et ne labores hominum
 propter decimam decimatorum retardentur decorem
 ut quilibet in octava sancti Jacobi ad recolligendum fructu
 decimam per se vel per numerum idoneum sit paratus;
 areas depositis et relictis in campo quousque manipulis
 de qualibet quinquagena frumento libere hominum
 deducantur." (Decimator = procurator, vendentes per
 decimatores = 2. 1352.)

Vicinia

1359. In novariibus alta Wyolan
 unum festum in festo sancti Martini. annis ^{trigulis}
 talis solletati (advocat) novari - "
 magis per ruy et puerime, bidupis in festo beati...
 nobisque vel procuratori nostro infra quoddecim
 " dies, die festum immediate sequentes - presentat -
 § 4. Duzopole Croometyn na Sopotow in festo
 sancti Martini - predicta - bidupowi.

Wyjarim exasie?

Z prawa powszechnego wynika, że dziesięć, czyli
 gruntu należą państwu państwa.
 Określonego dostawnie terminu.
 Prawo powszechne nie określa bliżej terminu
 oddawania dziesięć, czyli gruntu, tylko
 ogólnie pannaera, że walecy je sct dca 20. an
 pro zborach. | c. 7. de decimis: Mandatum
 quatenus eos cogatis, ut decimam statim
 fructibus collectis parolant; c. 22.
 Chociaż nie chodzi o wzwanie i kana-
 cenie i tunc sine uprawnieniu do
 dziesięć. | c. 4. de locato et conducto:
 Non obstante, quod si, ut Canonem solveret,
 non exstet nuntiatum, cum in hoc casu
 dies statuta pro Dominis interpellat. "cf. C. 66. Caus.
 XVI. qu. 1.; | c. 4. de decimis

Wobec ten ogólnie mianowany termin, ogólnie
 domus, statim "określony, musi wyjdzie w praktyce
 naturalnie dwoje trudności, tembardziej przy dzie
 wolewał wspomniany spór na tenże samy
 dziesięć, czyli. U nas w Polsce sprawa problem
 ten w praktyce o tyle jest nie więcej skompli-
 kowaną, że wstawiając w prawo nie było co do
 wpierw zabrakł smół 9 części, xamim uprawnieniu
 do dz. swojej nie narzuca i nie zabrakł ⁽¹²⁴⁸⁾
 (ros. 1248.); mógł być obydwoje strony na wady
 dozwolone, uprawnieniu nie zabrakł swojej
 narazi na straci wprawdzie 1/10, ale równo-
 ważnie i 9/10 nie stracił, ponieważ albo odrocznie
 jedyny wodek w rgle obron w walec pnie

Dlatego legat apost. Jakób 1248 na dyu wroci
 Karci dabblyt, nadury wapey dno pny wotju
 prawa, dno nie zabrakł weione swojej dno,
 1248: Et quoniam istud est manifeste legi contra-
 rium naturali, cum nullus fieri statim ab aliquo sibi vellet
 ab usum huiusmodi de cetero fieri prohibemus mandantes
 ut cetera receptionem decimarum certamur vos de
 cetero saliter habeatis, quod pauperes non ven-
 ventur et vos propter hoc non contrahat
 offensam incurrere Creatoris
 pro natural.
 W naturalne oby do scti odbrali moje dz.
 " Ut illi quibus debentur decime, recipiant
 eas infra octo dies post meos."

Zapewnie charakterystyczny okres formacji komunistycznej
na terenach wsi (okres 1248...; 1262)

24
26

W sprawie tej, 2. następująco
Władzi wsi jancze Kazi ze strony robotnic-
cznej do dr. na uprawnienie. Niedy
w 20 lat później na tym known woet. legai
Guido (1267) postanawia:

Statuimus, ut non obstante aliqua conti-
nucione, ordinacone / ma na myśli 1248. / seu
composicione / 1248-1262 /, postquam se-
getes in agro collecte fuerint, si cui De-
cime debentur sub testimonio Compe-
tenti et per intervalla congrua, quorum
quolibet ad minus duos dies contugat,
striga fiat demeracio ut decimum su-
am tollat; ne propter eius dilacionem
vel moram ipsi coloni in suis novem
partibus sustineant detrimentum:
atque, elapso triduo a tempore
demeracionis ultimo facte, novem partes
suas libere ipsi liceat ubi voluerint
collocare. Nos enim sententiam pro-
municacionis vel intenditi quos hac
occasione fieri contigit in colono, de-
cimum irritas et inanes."

W tej sprawie, re legai dr. Kazi, Termin.

Re druga Strona Alere se rewarowa
wsi caoet. Niedy sygod tyca 1285 pro-
fertye: Audistimus etiam de decimis
fraudandis et de mansuetis proventibus
a festo beati Jacobi; quod pro injusta reputantes
pati nolentes, sed tunc quo predecessors nostri
ab antiquo sunt usque uti volumus."

W sprawie tej atal na Termin

Tempus

J

25
27

1248 .. decimas... que debitorum completi messibus eis statim
solvere sunt parati, nolunt recipere, etiam a debitoribus sustinerent
recipere; volentes eos cogere per hoc cogere ad ipsas decimas quantum
voluerint, componendo. - / To r'nywa Jakob u thoy scolorny
quod contra legem naturalem. -

1267³⁷³ ... sic eos (breves) a gravamine ecclesiarum
personarum, quo eis inferre dicuntur super solacione
vel mora percipiendi decimas, relevare volentes
presenti decreto statuimus, ut non obstantes aliqua
constitucionem, ordinationem seu compositionem, postquam
scilicet in agro collecta fuerint, si cui decime debentur
sub tractatione competentis pro per intervalle congrua
quorum quolibet ad minus decem dies contigerit, tunc
fraz de huncetacio ut decimam suam tollat; ne propter
suas dilacionem vel moram ipsi coloni in die novem
partibus sustineant detrimet: alioquin, clauso portu a tempore
de huncetacio altius facte, novem partes suas libere a tempore
ipsi breves ubi voluerint collocare. Noscitur putentur
paccantur unquam vel interdicti que hoc occasione fieri
contigerit in colono, decimamque tunc et inane.

1285 - ⁵⁴ (5-17) ^{Caem} Audivimus peram de decimis fraudandis p' se
manipulis proceudis a festo beati Jacobi. quod pro
injuria reputantes p'nti volumus, sed p'nti que p'cedentes
n'nti ab antiquo sunt veritate p'nti volumus.

1360: Interdictum. ^{solvetur} Nuda p' decimis manup. 3 scotos... eodem anno et
postea dragatis annis quolibet festo beati Martini Confessoris.
scoldeti - pecuniam decimalem et mandatas cum fertombus scollum.
Non solventes vero aut retardantes ipsi scoldeti ad certam manerem
debiti debent in p'rogam et sub penis certis m'ra minus manerem
op'iam a die imp'iam.

1359- scoldeti et adacti ... in quibus manipulatim decime persolvunt
7 scotos in festo beati Martini de menoe nov.
§ 2 - in vine - case s' Jacobi.
§ 3 - in scotos in festo S. Martini
notis que vel proceudis nostro infra 15 dies, dictum
factum imediate sequentes presentare fidelit et suff.
§ 4 - S. Martini

Według prawa powszechnego dziesię-
ciną gruntową była obciążona ziemia

Org. Kos. st. 260. Lenn te stovantni nyklo u, kuzi - 28
moy... pedias qdy dawem drosow u
Krosica Aydes awieltoye Kieruskal u, oty uo 2.
W Ktozyc. 2"

CD P. II. N° „decretaum partem de moneta
et de iudicis hucus episcopatus“... „omne
i omnia eorum, que de novibus solventes
na ewycraj u, jui powoziye
a nowin

Przewiazanie drzew. re iboia - organ K. Abt. 261.

1352. : " decimas frugum suarum cuiuslibet fructus
et Canopi ..."; ... decimam Canopi ...

Etiam decimas liri et Canopi cum semine in ma-
nipulis ...;

" ... Sed si decimas frugum ... condaxerint —
zwojka

1361. : " pro raptu decime predialis

.. Item ubique aratro in ortis aratum [vel
solum] fuerit, decime plenarie exolvatur, exceptis
rapis, papaveris, caulibus, cepis, oleo et his similibus,
que in ortis suis quis lignificandi plantat

... Qui autem non arat, a decime Canopi
liber ...

Przedmiot dr.

w Polsce - Urządodawstwo.

1) Skopowa : { manipulatum . 1360;
Campes 1360;
decimas praediales frugum suarum curatolubel
fluminis et Canap. 1352; decima praedialis - 1361.
decima plenaria = re wyprawy ch. gatenki ubi inuenit.
fructa wurokowai bo wyprawy papawre, caulibus, cepis, alleo et
his similibus, quae in ortis suis quae locoutando plantat 1361.
decima Canap - 1361, 1352; decima praedialis - 1359;

2) maldraty triplicis framenti: tritici, siliginis et avenae

3) piensina - fertones - (urarduncle); 1360; decimales pecunie 1360.

Jankowice Act. z 1359 - wyniewu - ... ut ubique per
totam nostram diocesam in civitatibus, castris, opidibus, villis
peditis et possessionibus, decime manipulatum, ednae
fructuarum, re tu nec bydo radnej - gradwej / tylu -
manipulatu duop -

Wojciech, Krolewka - Sobrowolun naddat, jar niezbyb - nou
Sar tutaj waedawa, Sobrota - Karowien, x kup soluje
mysdy, orobu - Kruncin gmlu

Dziesięć orny dzieła, sig.

a) ze względu na przedmiot rozróżniamy kanoniczne i osobiste (personales) i rzeczowne (reales).

Niekaz prawnie rozumieją to odrod pytku, który w pracy nabywa, albowiem uszkie, w starwie, handlu, rzemiośle, w wojnie itp. ale w sporie godziwy. 2)

Drugie (reales) kas nawierady dawne, w kramie podwór w najobecniejem znaczeniu i nie przeważa a dziełby w na I gruntuwe (praedictes), czyli dziesięć orny z wórlitp gatunku zboża, ^(conopse - albo olepout) wina, drewna, sadów, wanyw, sara; polowarst, rybot ostwa i psaductwa (fractus praedi); z goruactw (in usufructu praedi); z młynów, stawów, wiatraków i karcem (in reuictu praedi); i na dziesięć orny ze przeważ (d. animalium) domowych i polowych i ich przytków (miada cukru; cokolwiek sein, maso, mleka paj - wedy i. i. i. gdy chnwa byo tyko o dawnych kuzen, narywano je krwawom (stanguinalis).

~~Gruntowe kas przedtęty z dawno sparriamyt w em albo swexo - sta dawno (d. praedictes veteres) i (d.~~

Gruntowe kas rozróżniamy albo measom (propriae ^{d. megitum, manipularis}) ~~naturales~~ czyli propowe, względnie mytyrme - albo meuasome (gdylt sepone, mrowe (d. saccariae); do meuasowych trzeba kalowyc i pmsvine.

Ze względu na dawnoit rozróżniamy gruntowe dz. dawne (veteres) i z nowin (d. novallium)

1) Sögmüller. 443. fevaris. Art. I. n. 7. mrowe fevaris ubija.

Diecezycinskie Kościoły, określają Kanonicznie, jako
 diecezje, a, więc ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~
 a ponadto, drożdzą i narobem sprawnie nabytym, która ~~nie~~ ~~nie~~ ~~nie~~ ~~nie~~ ~~nie~~
 jako nabytym ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~
 Kościołom, nie widzą na ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~
 jedyną drogą -

abie Diecezycinskie Kościoły, ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~
 więc i ponadto, drożdzą i narobem, sprawnie nabytym ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~
~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~
 Kościołom, nie widzą na ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~
 jedyną drogą -

1) ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~
 diecezycinskie Kościoły, określają Kanonicznie, jako ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~
 więc i ponadto, drożdzą i narobem, sprawnie nabytym ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~
~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~
 Kościołom, nie widzą na ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~
 jedyną drogą -

Przebiegają Kościoły, określają Kanonicznie, jako ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~
 więc i ponadto, drożdzą i narobem, sprawnie nabytym ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~
~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~
 Kościołom, nie widzą na ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~
 jedyną drogą -

Alle w tej formie - jako diecezycinskie nie utrzymać, ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~
 obok tej ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~
~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~
 a także nadzwyczajnie wykluczenia ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~
 3) ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~

1) ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~
 diecezycinskie Kościoły, określają Kanonicznie, jako ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~
 więc i ponadto, drożdzą i narobem, sprawnie nabytym ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~
~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~
 Kościołom, nie widzą na ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~ ~~przebiegają~~
 jedyną drogą -

Snopowe abityczne (d. merqilum) manipularos) albo
osepowe - wrowe - (d. faccariae)

Paqm. dricli gicntowe Snop - albo osepowe

Wtazwie (prop. raturales), gdy w zicuzapordel
rccinet i zwicmst w naturaliac (alio improp-) nie wrow
(gdy w pccumlad.

dz. Suopowa. rotata.

1360: quod de antiquis villis et agris locatis et possessio, vel decima manipulatum ubi
decimas totas conseruat

1359. ut ubicunque per totam Duntrom dyocesis in civitatibus, castris, opidis, villis
et in medijs et possessoribus quibuscumque decime manipulatum.... ubi adhuc eadem
decime in partem tolli debent. Contradictione

1359. 59. ... quod decime ad civitates ad civitates.... ubi decime manipulatum ab antiquo
decime solvitur nullo unquam tempore extendatur.

dz. madratowa pueni.

1360 de antiquis villis et agris locatis et possessio.... vel ubi maledate duodecim
mensuram.... cum feitoribus solvi conseruerunt

KOŁO WŁODAWSKIE
POLSKIEJ MACIERZY SZKOLNEJ
na Podlasiu.

Włodawa, dn.....191 r.

No.....

[Faint handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page]

x. 1360:

" nemora, mericas, silvas et virgulta, quibus est dudum propter guerras proventus terra nostra solius desertata redigere in ager culturam, ..

"... de antiquis villis et agris locatis et possessis vel de cima manipulatum, ubi decima solvi consuevit, vel ubi maldrate duodecim mensuram triplicis frumenti, scilicet tritici, siliginis et avenae cum ferontibus solvi consueverunt secundam antiquam consuetudinem...

"... pro decima campostri solvent rucle

"... villam vero in nemoribus, mericis, silvis, borris et virgulta

"... gaudebunt a solicione decimatis pecunie libertate

"... adjecto, quod lacus pascuos, et ubi agri esse non poterunt non transeunt in agrorum mensuram..

Alia preciustawia - villae antiquae - i locatibz antiquis - a villae de novo locandae

"... decimam in campis per solvas manipulatum

x. r. 1330. arbitrate de decimis novaliis

"... Super decimis novaliis
Manifikuje nowiny:

"... quod ubicumque silvae, vel Merice vel pars eorum ab agris progredientes antiquis silvulis vel successivo extirpantur, huiusmodi agrorum novaliis...

"... Mei vero peram in tra gades et limites ville antique in silva vel Merice seu in agro aut prato inter silvam vel Mericeam site villa locatur de novo... de huiusmodi novalibus decimis -

Ar. r. nowin precustawia rō ... alius (locus) arabilis et cultus

x. r. 1343:

ad videndas et distinguendas novas villas ab antiquis ... destinarent.

x. r. 1352. Vectura -

... ne decimas praediales frugum suarum ...

... decimas frugum suarum crisistibet seminis et Canapi...

... decimas lini et Canapi cum femine in manipulis solvere et conducere...

Allegory nie zawiera się w ogóle w wołoskiej na prawem a lombardziej w Polsce, która była epichurionem.
 „Zjawisko to ma charakter - powiada Prof. Abraham - i sature do poszerzenia... (Str. Pomyślnie Kosciuszko - fot.).

1361. - Podcaute -

... decima predialis --

decima plenaria = ~~cauda integra aucta u wyseku~~
 ronnii u wyseku gatunku owocno, exceptis rapis
 papaveris, caulibus, cepis, aleo et his similibus, que
 in ortis suis quis laborando plantat...

decima campi

1359.

... ut ubicumque per totam nostram diocesam in ci-
 uitatibus, castris, opidibus, villis, prediis et proce-
 sionibus decime mansuolatam in campis hac-
 tenus tollebantur...

... in novitibus ex ortis ultra Vyslaw
 pro decima prediali = snopowa = mansuolat.

" - quod ubicumque ab antiquis agris progressive
 quorundam silvas, rabetas vel merricam extirpaverunt
 ille decimam percipiat de novitibus mansuolandi...

Co sa:

©. 21 X de verbo s'quis (I, 40): „Novale est ager nunc
 primum praecisus" - Summa: „Novale est terra noviter
 ad culturam redacta" - Glossa: „terra de novo ad
 culturam redacta, cuius non est memoria, quando
 culta fuisset..."; Mehrmals hatte sich die Kurie auch mit
 dem Begriff des „Novalrechten" zu befassen; sic definierte
 im Klosterprivileg Eugen III. für San Giovanni di Parma
 den Neubruck als Neubehautes Land, was seit 60 oder
 50 oder 40 Jahren nicht in Kultur genommen sei" - siehe
 Schreiber, Kunze und Kloster Nr 12 Jh. Stuttgart 1910 I B.
 Nr. 279³ na p'udawie i k'oligie 180 p. 1059 (JL. 8790);
 Pöschl Ar. Der Neubruckrecht [Archiv f. kath. Kirchenrecht
 1918] 98 Bd. 1. Heft. Nr. 33m. „Neubruck - Neurecht - Neuland -
 Neubau - (auch Neubauer-) oder Novalrecht, ... ist der
 Recht, der vom Ertrage des Neubrucks, der Rodung (no-
 vale, novalia) also des durch Urbarmachung neu ge-
 wordenen Kulturlandes, zu entrichten war."
 na Nr. 8 dodaje uwaga: „Der Begriff des Neubrucks selbst
 war nämlich gerade im Hinblick auf den Neurechten
 u. bes. auf dessen Umfang beibehalten unstritten."
 Im Gegensatz zum „Neubruck" ist „Ausbau" oder „Aufbruch"
 die Wirtschaftsvermehrung von Werten, früher nach...
 Heleel Nr. 20. dziesięciny i nowiny, & = „zgruntów
 nowo wykarczowanych i pod uprawę przyprawionych".
 Steudel, Urkundenbuch, pag. 2: Heleel cyfry na Nr. 20⁽⁴⁶⁾
 w zapisie (46) „homines volentes... memora et alia loca
paucula inhabitare et deducere ad culturam ..."
 2 r. 1726. - Abrahamus W. Opus. Nr. 172.
 + ak wyg'udoby nowiny

Novalla, c. 23

35

c. 21. x De verbo signific. F. 40.

Novale est ager nunc primum praecisus."

"Glossa: ad praecisus: Id est novale - terra de novo ad cultum redacta, cuius non extat memoria, quando culta fuisse."

c. 31 x De privileg. F. 33.

Suñra: Privilegium de decimis novalium non solvendis, non comprehendit decimas tempore privilegii impetrati possessas ab aliis; nisi de possessione alterius in privilegio fiat mentio.

c. XIII. lib. III. de decimis f. 30.:

Suñra: Decimae novalium deantur ecclesiae, in cuius parochia surgunt, si vero non sunt in certa parochia dantur ob necessarios, qui potest sibi retinere, vel alteri ecclesiae concedere. "facias assignari parochiam"

c. XVII. Suñra - privilegium super decimis non solvendis ecclesiasticae personae concessum novalia comprehendit.

c. XIX. cf. c. XIII.

27/25

dr. 21000000.

CDP. II. N=1 przywilej protekcyjny dla banku w Warszawie
z tytułem "amort" et omnium eorum,
quia de novibus solvantur."

Abrah. w. Poczki. 274. Spory z z u o w a i

Banko wazna. Str. 275. prawo uwarowioi doł. 1175.')

Helzel 20. wazna

Гієра дхлі Синод - 1233.

© D P. II. N^o przywilei protekcyjny dla kleru i sta w 1706.
 2 Quidam de dresdyens "annoni" et omnium eorum
 quae de novibus solvuntur." Abr. Pouski. 274.

(Steurel Urkund. 6. u. d. pag. 2). Henryk Brodaty Francus, kleru
 iud papicium, i.e. "homines volentes... nemo
 ra, et alia loca ruculta inhabitare et deducere
 in culturam adeo gravat inolebitis gravos
 exactionibus nomine decimarum, contra Terrae
 consuetudinem, quam observant Episcopi
 Convicini, quod non solum ad incolenda
 et excolenda loca ipsa dubitant conce
 nire...." Helzel 20⁽⁴⁶⁾ r. (1226).

Schirmacher, Urkundenbuch d. St. Legistik N° 2) cyfow. u. Abr. 275"
 przywilei fundacyjny dla Klantonu Lubuskiego z r. 1175.
 "Insuper ^{10 annis} ep^{us} et episcopus Wreclawensis Ciriakus dotavi
 mus Eccl. Lubensem decimis omnibus de novis, villis
 que nunc sunt in potestate Legnicensium et de illis
 que deinceps in ea in omni temporum successu
 constituentur." Abr. 275"

2° Tak pojęte beneficjum może posiadać każda osoba, byleby była rasadnieko zdolna ("capax... omnimoda capacitate"), (wykluczeni więc są świeccy, żydzi, kobiety niewiasty, chyba że są kandydatkami na abbatissę itp.) a nie weszła w posiadanie beneficjum pax ex simonye

1. Przedmiot dziesięcin

Powszechne prawo kościelne ² i, dato dziesięcinę
re wenythnegoi, Fidelis homo de omnibus quae licite
potest acquirere sine diminutione decimas exo-
gare tenetur. ¹ ~~Włocławski~~ ² ~~Gregoria IX.~~

A papiere, czy kanoniści tak uważali na tę czele,
charakterystyczna = decimus, re podając liście
przedmiotów, objętych prawem dziesięcin, choć
by najdłuższa, nigdy jej nie zamykali inoicy,
tylko słowami: "de ceteris bonis" albo "et ceteris rebus."
Współczesność tego prawa były tylko "dochody bar-
dzo małe" i zarobki w sposób "nieuczciwie" nabyte
a nieprawnie zatrzymane.

~~Wobec starego i różnorodności dziesięcin~~

Przejana, że wobec tego różnorodności
re wyjątków tak teoretyczny jak i praktyczny
O tak różnorodności przedmiot dziesięcin
należące do różnych przedmiotów. ¹ ~~Włocławski~~ ² ~~Gregoria IX.~~
dwie jego grupy: 1° dziesięcin, osobowe (d. pers.)
przez które rozumie się 1° zarobki, płacę, pracę,
np. w usłudze, rzemiośle, w handlu, w remonte,
na wojnie itp. (c 66 Can. XVI, qu. 1. w dziesięcinach)
2° dziesięcin gruntowe (recreant) prediales
(reales) które objęły wszelką inną daninę, jak
z gruntów jak i z zwierząt (d. animalium)
domowych.

W tej grupie dziesięcin gruntowych na czoło
wysuwają się na czoło dziesięcina z
tak z ziemi (wielkiego ogrodu, pola z pól,
ogrodów
i 2^{ga} dziesięcin gruntowe w najobsewniejszym
tego słowa znaczeniu (d. prediales (reales),
które objęły wszelką inną daninę, tak z pól
mi (fructus terrae = ziemioproduktów z pól, łąk, ogro-
dów, sadów, winnic; z górnictwa, polowania, produkcji
rybołówstwa, młynów, karczmi, D.
in usu fructu predii = z górnictwa jak kruszce, metali,
połowy soli itp. polowania, rybołówstwa, produkcji, górnictwa
in usu predii - z młynów, stawów, wiatraków i karczmi)

jak i re zwierząt domowych (d. ani-
malium) (Krwawe dr. gdy barwa były re-
danyet zwierząt młodych a nie rick przy flor
(d. animalium.)
z powodu tej gruntuowet dr. nazwano

Nredniejare drzebieciny jak wszelkiep ga-
stunku roza, mmo, oliwy, krwawe re zwierząt
itp. nazwano drzeie zwierzeni (d. maiores-
grossa) i me ^{zad} mniejszeni, (Viandlo); starej gra-
nicy to naich rozuice, wpzywaw swycerzaj i niczar-
ja, zwierat, przesuwat.

1) Viard ~~5~~² X III, 30, 23. farr.

Grou. 37: "Niezawodnie też nie bez wpływu na uchwały tego synodu były otrzymane kościelne na Śląsku, gdzie uchwała w sprawie... na wyjątki punktach... darowanych bywają od biskupa Henryka Brodatego prawem nie miedziem co dla biskupa, jako właściciela diecezji, osobliwie x nowo uprawnien gmin, (bo karawycy Fakowe otrzymowały osadzi- Now w Niemcu na prawie mennichsem), było z wdzięk, exheredy- albo wic ci et. nie dozwala dx. w sropek, ale w sprawie i dalej mniej jak diecezja, et c.

Przytem Henryk, jak twierdzi Świdawski powoływał diecezję Śląska prawnie 3) bledno prawdopodobnie jest, w zatwierdzeniu rości diecezji x nowo od tyel kolonizacji dawane.

Alex. III. onera co do diecezji x nowin, że należą one do tego Kościoła w którego parafii znajdują się te nowiny, jeśli zaś one onera na pewne sągo, wreszcie, w obrębie której parafii wchodzi te nowoprawne pola, należą biskupowi. X de Simo. C. 13:

Biskup Jan Gros. 200 mieszkanie a nawet dworku kamuje, własność i dodatek jego i papier kamionowa arch. gnieźnieńskiego Jaurstawa i biskupa wrocławskiego i Tomuluskiego Kona swato rani cyli no na jedno wychodzi, obrońcami praw biskupstwa kraj. i w kat kraj. 186-188.

Wreszcie podczas sądu w Chęcinach 14/6 1330 obie strony podciągnęły, mykowsi. Jaurstawa.

Ślacta - jako patronowie - dworku - i Krol - za utui.

Z tego wynika, że biskup Chęcin sakramenty i diecezji wnyarsie x nowin, nawet tyel które były w obydwiu paraf- ato medera prawnu - x drugiej strony mogłybyć nadany in- re strony Ślacty cy krola

Tu w Polsce Kryterjum przypis to nie w granicach dawnych paraf- ale cy punktaje nowa osada cy nie (widac z kol.) cyli biskup pobrzenie - i tyel nowin, które returaw pora obydwiu parafii, i x tyel w obydwiu parafii, gdzie nowa punktacja wresz.

Odmienne Kryterjum ad prawa kae. czy to nie jest Kryterjum mennichie, kolonizacji? siwa wresz- osada! premissione na granic Śląski potem Maoy. krah. - ten bardziej, że ostatni punkt. gdy wresz utytko na prawie polichem w fauu - cyli - e contrario wresz na prawie mennichsem -

Grou. 92. ie z ogrodowia - 2

in nemoribus ... arquetus 1360.

lacus paucos 1360

dectmae novalium 1330 KDKK. n. 149.

ubi silve vel Merice ... puer. 1330

agropum novalium 1330

de novalibus lectu 1330

in novalibus 1359.

advocati ... novalium 1359

Silvas, rubetas vel merream 1359 - ex terpanis.

de novalibus 1359.

Silvas, rubeta, nemora vel merream 1359.

Przedmiot dx.

Powszechnie prawo kościelne wymaga dziesięciny ze wszystkich: "Fideliter decimas dat qui omnium suorum decimas solvit" glosib Gracjan (c. 3. Caus. XVI. qu. 7), a jeszcze wyraźniej Grzegorz IX: "Quia fidelis de omnibus, quae licite potest acquirere, decimas erogare tenetur" (c. 23. De decimis X. t. i. s. 30). Takie i kanonice uważali tę uniwersalność przedmiotu obciążeniowego za cechę charakterystyczną, bo ilekroć wystawiali listy, do których dołączali listy z dziesięcin kościelnych, nigdy nie ograniczali doprecyzyjnie przedmiotów, chociaż czasem pomyśle, choćby najdłuższe, nie kładli jej nigdy innej tylko słowami: - et de ceteris (bonis) rebus (Papicenis-Viard). —

po dekrete Greg. IX.!

1248. Jakiś delegat ap. Lezaucours. 10 pp. — Skomysł, że nie wypała intencja... między innymi słowami: "... et non decimas, vel nomine decime, sed quendam solvant memorum mensurarum, longe minorem recto numero decimarum, ut sic aliquando punit ius quod Deus habet in decimis delectur."

1262. 1799. w Sieradzu Transumpt. Jarobawa:

"Item inhibemus, ne quis in detractionem vel fraudem decimarum, quascunque villas seu terras eo iure: ne decime manipulatim in campis persolvantur: locare seu locatas retinere presumat, donec cum domino decime, de consensu episcopi diocesis, infra duorum mensium spacium plenarie a publicatione huiusmodi Constitutionis componat. Alioquin Dominus et scilicet villa excommunicationis, et ipse villa excommunicationis interdicti subteratur, donec vel decimam in campo persolvi fecerit, vel prout premissimus cum domino decime componat."

1267. 2/2 Fr. Guido legat ap. Wratislaviensis. Transumpt. Jarob.

Skomysł legat, quod quorundam laicorum cupiditas... deordinare presumant... Adicientes ut sub pena excommunicationis prohibentes, ne aliqui prelati, vel ecclesiastice persone solutionem decimarum, in hac provincia tam laudabiliter observatam, commutare presumant in pecuniariam pensionem."

1257 Kalich: 8/1. osobuy Caput. 17. De decimis solvendis.

Proterea: quod ultimus ponitur, magis memorie commendatur: Statuimus et volumus inviolabiliter observari: quatenus solutio decimarum campestrium in aliam solutionem minorem ad fugationem secularium potentatum, nullatenus immutetur; et quod nobis licere non credimus, nostris puce-
morsibus indicemus.

Obowiązek ten jednak, jakkolwiek poważny,
nie sięgnął na wyspy ~~nie~~ jednakowo.

Helcel - 21. - Nowiz'iaucyl -

Opisy z r. 1435 na ypidie Sombisa a potem piastkowscy
odhelca wytycza i fialca wielkopolska rdu odbywał
do nastawy r. 1360. mocy, której na nowiz'iaucyl
jari nie miały, łowai stępowej - bez tyłko przewidy

Metropolita, biskupi i duch - rapreuzi wai ności tego
" przywileju - a powoatli by do odnuceniu pralki
Kosierca wielkopolskiej i do odnuceniu odbywać
Badantę r. 1354.

Społ uie kowauy z Jauerem - - - -

Helcel 27 - na ypidie Siera 1435

ówór narucie' flaelic' Concordata -

Waxer, Królestwo polskie 1295-1370. 42

T. II. Str. 418 og - :

"Pisemie Terezyela i jego dala wchodzą, potem wshod pojsia terra Magnae Polonie, wchytście w obzerenierozem, tego swora pinczenim. Nie mniej ważna ps pod tym względem wshacówki ordynacji dziesięcinniej wydanej 1360 przez Kazim. W. na podstawie układu z Węgry i Wujawem Jarosławem. Tenat okryła ja, jako obowięg zięgich w Wielkopolsce, wspomina o dawniejszych wojnach, z powodu których terra nostra Polonie postata pinczazona, pinczaczka, ze sta si sam doznał do skutku mediance baronem terra Polonie consilio; stanowi wreszcie wyraznie, ze przepisy ordynacji obowięgująca, maja in potestatem terra Polonie. Ale w jednym partrykucie znajduje sie porzeczkie postanowienie co do czasowego powolnienia od opłaty dziesięciny, jakiego wzięwać maja villani... a tertia presentium in terra Polonie, Sradie et Lanciese locandi; a w szeregu rejestru Now, bierzyciel polcia w zabawianiu sprawy, jak re podaje akt w koiścowym rejestrze gwizdów, znajdziemy, pincz do stajni ków jęsiel wielkopolskich, wshac. jęsiel pinczadchiel i kujawskich. Ten zatem akt stwierdza, ze piór wshacowej Wielkopolski jęsiel pinczadchiel pinczadchiel i bęszyciel pinczadchiel byty do Wielkopolski w powierzeniu obzer- niejczem."

T. II. Przym a Koronacja Sobota. Str. 204 - 208.

Str. 208: "Primo Jana XII z 20 stycznia 1319 oraz wydane w kwiętku z misem dwa jęsiel listy tajne, podkreslajace pinczadchiel podwshacności Polki wobec pinczadchiel Apostolskiej, dachy wyrazne upowaienie do pinczadchiel Sobotowi na pinczadchiel Morawy Wshacowej." pinczadchiel Abraham, Starow. Kur. pap. wobec Koron. Sob.

Najprzewielebniejszy Księżę B

D. Lokacji Gwardii Notrzeńskiego w dwudziesto-
pięcioletnią rocznicę święceń kapitańskich pre-
syłamy Najprzewielebniejszemu Księdzu Bi-
skupowi, byłemu naszemu Prefektowi wy-
razny najzłotej proci i wdzięczności z prośbą
o modlitwę i błogosławieństwo.

Lwów dnia 7 lipca 1922.

Probostwo N.M.P. Smiernej.

Kraków - 1895.

Str. 2: „Wskone o rucwesty tury... walczy o kasady, smier wrak x 11, XIII. pracone kościot. nad ich dalzym rozwojem i zastosowaniem do szeregów pcyra tam, gdzie się dypenia Kościoła z dypensami państwa stykają. „Str. 2 drugie i trzecie starcia...”

Str. 4: Tak było na Łachwie, tak nas w Polsce cały nie mał system kościelny - spobymy smechnąć pirobi ewolucy, i istnieć praca wstępy, gdy na zaciem być nasumemy. Z przyrzecy: Absolutna władza monarchy - i że liter nam nie dorob do zadania... - alej rozprawy wally.

Str. 10: „Cetko (dziej w Łeczy 2 r. 1179) ma się rozprawy spola pntspatu na rzecz Konrada, i... przycy się walcuie

Stemyl Kietlice metropolita aacyb. zuzik. (1199-1219) w Przemyslu wapiśdriatapy. Str. 11-19. Jidobca Krakowid - warka jego Kościelien puzigra, się ze sprawy tronu Krakowidiego, sta osie, obou ktorij obranta się polityczny Kuzig i t polid... to obrona jedności państwa od pśrod - Kowyl dypensy poystryeruy polityczny dypensy. Tembaridij je sta rła Stronie Amoc. III

Str. 21. Im. III. pnie, aby Kuzig ta zaprezentali uoal - niawia poddawyl od pzoenia d'iesigca (KDW) Nr 43. Przyzna tego pntspowania puzig i wiata rowniez w ówczesnem pojnowaniu rozsigy osi władzy Kuzigcyj.

Str. 30. Sygod w Dony łowie 1210

Str. 33. „Tale wisc spó z Łachowym puzigoot plon wydatny, Kuziat polid odda puzigie to sta - huzidko w państwie, jakie posiada Kościot Łachw.

Str. 37. „Dugi ów spór odzicisowy (miedzy biskupem wrocl. a kościem) p powodu lokacyi niemieszkiet jui) wówczas papuwno rozprawy, na obron, sion w r. 1215 roznyzy i w daniw by Holicy spoz. pntspawus.

Str. 47: „Tak jar na Łachwie taki: „nas Kościot puzigom - stanowisko wielkiego wiaściela gruntuwego obok wbasicicli - kactifundigw pntspaw. Owoe pracy Kietlice: „Bo to uprawdnie puzigter ale w nim Kewic pntspaw puzigter rozwoju i obok Kościot.

F. Anstalt
~~bronnarica~~ Stasienku prawadostwa pol. ...

115

Prawo Kaucji cznie.

Schmalzgr.

1) re regydu na przedmiot.

a) ^(reales) praediales, qui colligitur ex praedibus -- ex fructibus
vg. agrorum, vinearum, pratorum, hortorum, silvarum, arborum etc.

b) ~~personales, qui a persona ipsa~~

b) personales, qui a persona ipsa, et huius industria pro.
quae ex lucro honoribus ind. ... vg. ex negotiatione,
venatione, militia, artificio etc.

Sigm. „vom persönlichen Erwerb“ (C. 20. X. h.T. III. 30) ist n. Teil
in abgang gekommen. A. dessen Stelle kam d. Mortuarium a.
von d. Botetot er. Viertel bekam C. 16. X. de off. ind. ord. I, 31.
Realenryh! (C. 66. Cau. XVI. qu. I. C. 17 ... id est

c) mixta, qui parte ex re. partim a persona habentur
vg. lana, lac, caseus, butyrum et. Has pterque ad praediales
revoeant.

Jeżeli miati podanych i praediales, wtedy wyraziony wyjątki
maiores i minores -

Symydy.

dxies. w. asie, guntowa w. i. w. r. t. e. m. t. e. q. s. t. o. w. a. m. a. c. c. e. n. n. e.
i to dx. polna, ¹ snopowa ²

1) 1359 — 2) ¹ ~~O snopowej polnej~~ ² ~~awiera mowu dydy~~ 1262, 1262. 1267.

cytaci s. d. to polna, naley taka rozniec ogrodowa? S. d. i. n. e. y. u. t. e.
t. a. c. i. e. g. d. i. e. s. n. o. p. o. w. a. — p. w. z. r. e. c. e. n. n. e. m. a. c. c. e. n. n. e. — j. w. i. w. i. e. t. o. c. e. n. n. e. m. i. e.

2:1 Metu p. r. e. d. i. a. l. i. s. n. a. g. r. u. n. t. o. w. e. j. m. a. n. i. p. u. l. a. t. i. o. n. i. s. p. r. e. d. i. a. l. e. s. , c. a. m. p. m. a. n. i. p. u. l. a. t. i. o. n. e.

p. r. e. d. i. a. l. i. s. — m. a. n. i. p. u. l. a. t. i. o. n. i. s. — cuilibet decurionis et Canapi — p. r. e. d. i. a. l. i. s. h. t. o. r. e.
p. o. c. h. a. d. i. t. y. z. z. i. e. n. i. s. , o. r. a. n. e. j. p. l. o. s. z. e. c. i. e. m. , b. e. i. w. y. p. r. e. c. i. n. a. t. o. c. y. t. o. h. y. p. o. l. o. c. y. g. r. i. d. i. s.

1360: ... p. r. o. d. e. c. u. r. i. o. n. i. s. c. a. n. a. p. i. s. ; ^{decurionis manipulat.} 1359 p. r. o. d. e. c. u. r. i. o. n. i. s. p. r. e. d. i. a. l. i. s. = ; p. r. o. d. e. c. u. r. i. o. n. i. s. , q. u. e. m. a. n. i. p. u. l. a. t. i. o. n. e.

1369 - ... ^{2 rary} Decurion manipulat. = p. r. o. p. r. e. d. i. a. l. i. s. ² — Decurion manipulat. ² — manipulat. ² ab a. d. m. p. n.

p. r. e. d. i. a. l. i. s. =

manipulatim = ^{w.} campestris < maldrat ; p. r. e. d. i. a. l. i. s.
masop.

p. r. e. d. i. a. l. i. s. = m. a. n. i. p. u. l. a. t. i. o. n. i. s. = ^{campestr. et hortos} p. r. e. d. i. a. l. i. s.

1. Gdzie już składano zamiast dziesięciny sнопowej dziesięcinę zbożową (matdratową) wraz z dodatkową dziesięciną pieniężną, jak to było w Wielkopolsce, tam też ją nadal utrzymano ustawowo, nadto na połowę tej, wyżej wspomnianej, dziesięciny matdratowej i pieniężnej zamieniono w Wielkopolsce dziesięciny sнопowe na wypadek, gdy wieś dawna, rządząca się prawem polskim przeszła na prawo niemieckie (1360).²⁾

2. Na dziesięcinę pieniężną zamieniono zamieniono te dziesięciny sнопowe, które pochodziły - a) albo z gruntów dawnych, wyraźnie wymienionych na Małopolskę w ordynacji biskupa Bodzanty (1359).³⁾

1) *KDMP III, n. 1416*: "... quod de antiquis villis et agris locatis et possessis... ubi maldrate duodecim mensurarum triplicis frumenti, siliginis et avene, cum fertoribus solvi consueverunt... persolvantur."

2) *KDMP III, n. 1416*: "... Et ubi antiqua villa de iure Polonica in ius Theutonicum transferretur, in quo territorio sita fuerit, illius loci iure fruetur: scilicet quod pro decima campicampi solvent incole ipsius ville census medietatem, videlicet sex mensuras triplicis grani ut prefertur, cum sex grossis Pragensibus..."

3) *KDMP III, n. 730*: "§1... Verum scoldeti vel advocati civitatum, opidorum, vel villarum, in quibus manipulatim decime persolvuntur, de quatuor mansis advocacie vel scoldecie (pue) ... de quolibet mansorum... quatuor scotos grossorum Pra-gensium pro decima nobis solvant; ... §4. Verum quia in districtibus circa Stugopole et Cronsteyn sub ea limitatione, videlicet circa viam, quae currit de Mystenice

Nowiżny

1360 - Villani in nemoribus in Terris Poloniæ Sradie et Laueru locandi
gaudebunt et solucione decemalis pecunie - (a teps cypoka, iē Ra Nowiżny jūi uie
Pawo Skradano Suopomej! - regulujē - juo decemla / a uie inbaw para /
ani osepomej.

1359. In novis arboribus inter exortos ultra Tyllam versus et circa metas Rurrae
et Ungariae (a uie nū na wngollich nowiżny) progressive usque ad limites
Odessa, in quibus nobis successus decima manipulatorum non dabatur, libertate
expleta de quolibet mano pauo fertō Grossorum Progeus. ... juo decemla
prediali a rusticis solvi debet ... (L Tyll nowiżny Krep tyllu pobierat)

17
47

Jeżeli więc chodzi o koleje przedmiotu
dziesięcinnego w Polsce przed ^{Wł.} Łokietkiem
i Kazimierzem Wielkim, musimy z góry za-
znaczyć, że dziesięcina kościelna nigdy nie by-
ła składana w takim szerokim zakresie,
w jakim ją chcieli mieć prawo powszechnie
i pro części miato w krajach zachodnich.

Przez to się poniekąd wyjaśnić. Jeżeli
bowiem wprowadzenie dziesięcin w Polsce
polegało z początku na nadaniu księży-
com - myśl prof. Dr. Abraham - musiał więc

[Faint, illegible handwriting, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

Skanowanie i opracowanie graficzne na CD-ROM :

ul. Krzemowa 1

62-002 Suchy Las

www.digital-center.pl

biuro@digital-center.pl

tel./fax (0-61) 665 82 72

tel./fax (0-61) 665 82 82

Wszelkie prawa producenta i właściciela zastrzeżone.

Kopiowanie, wypożyczenie, oraz publiczne odtwarzanie w całości lub we fragmentach zabronione.

All rights reserved. Unauthorized copying, reproduction, lending, public performance and broadcasting of the whole or fragments prohibited.